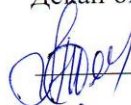

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра технології переробки та зберігання с.г. продукції

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан біолого-технологічного
факультету
Балабанова І.О.

«31» 08 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.02. «МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма – «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»

Спеціальність – 204 – «Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва»

Факультет біолого-технологічний

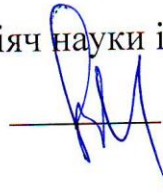
Робоча програма дисципліни ОК.02. «Методи і організація досліджень» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальністю – 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Розробник: доктор с.г. наук. професор Пелих Віктор Григорович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри технології переробки та зберігання с.г. продукції
Протокол № 1 від «15» 08 2020 року.

Схвалено на вченій раді
Протокол № 1 від «17» 08 2020р.

Завідувач кафедри технології переробки та зберігання с.г. продукції,
доктор с.г. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, член-
кореспондент НААНУ

В.Г.Пелих

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 – «Аграрні науки та продовольство» (шифр і назва)	Дисципліна циклу загальнонаукової підготовки (обов'язковий компонент)	
Змістових частин – 3	204 „Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		1-й	
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6,5	Освітній рівень: третій освітньо-науковий	-	
		Лекції	
		12 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Лабораторні	
		-	
Самостійна робота			
66 год.			
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 1:3,5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Методи і організація досліджень» є невід'ємною складовою навчального процесу аспіранта, що навчається за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Мета – підготовка майбутнього доктора філософії до організації та виконання наукових досліджень у тваринництві, а також виконання професійних управлінських завдань, самостійної викладацької чи наукової роботи.

Завдання – навчити вести постійний пошук науково-обґрунтованого рішення подальшого розвитку тваринництва; проводити виробничу перевірку результатів наукових досліджень; ефективно використовувати методичні матеріали про порядок вибору теми наукового дослідження, формулювання завдань та розробки плану досліджень, оволодіння системою пошуку необхідних для виконання роботи методів наукових досліджень, їх виконання, систематизації та аналізу отриманих даних, біометричної їх обробки, принципами користування науково-технічною інформацією, патентного пошуку, набуття необхідних знань щодо винахідництва; чіткого дотримування у своїй роботі вимог біоетики та наявних директивних матеріалів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

- **знати:**

методологію та методи наукової роботи та правила їх застосування,

основні методики науково-виробничих дослідів на різних видах тварин,
принципи, методи і поняття наукових досліджень

- **вміти:**

збирати та обробляти інформацію, необхідну для проведення наукових досліджень, застосовувати доцільні методи при проведенні наукових досліджень залежно від їх цілей; ефективно проводити дослідницьку діяльність; аналізувати необхідні статистичні дані; підбирати тварин для дослідів, формувати з них піддослідні групи, проводити всі передбачені тематичним планом дослідження; вести необхідні записи, проводити біометричну обробку отриманих даних, систематизувати їх, аналізувати і оформляти у вигляді звіту, оглядів літератури, наукових публікацій.

- **оволодіти компетенціями:**

ЗК.01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК.02. Здатність спілкуватися держаною мовою як усно так і письмово.

ЗК.04. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК.05. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК.06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК.07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК.08. Здатність працювати автономно.

ЗК.09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК.01. Здатність комплексно досліджувати біологічні об'єкти тваринництва.

ФК.03. Здатність до комплексного підходу у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної сільськогосподарської науки.

ФК.04. Здатність до планування та управління часом підготовки дисертаційного дослідження.

ФК.05. Здатність проведення фахового аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних матеріалів з технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

ФК.06. Комплексність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

ФК.07. Здатність виконувати, аналізувати та критично оцінювати результати експериментальної роботи з біологічними об'єктами тваринництва.

ФК.08. Здатність обґрунтовувати новоздобуті знання в області наукових досягнень з технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

ФК.09. Здатність формувати структуру дисертаційної роботи та рубрикації її змістовного наповнення.

ФК.10. Здатність брати участь у наукових дискусіях, критичних діалогах на вітчизняному та міжнародному рівнях, відстоювати свою наукову позицію з технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Демонструвати практичні результати:

ПРН2. Демонструвати знання та розуміння під час здійснення наукових досліджень у лабораторних та виробничих умовах з біологічними об'єктами тваринництва.

ПРН5. Обробляти статистично отримані результати наукових досліджень з використанням інформаційних технологій.

ПРН6. Здійснювати оцінку та забезпечувати високу якість наукових досліджень в технологічних процесах виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН7. Приймати участь у виконанні бюджетних, госпдог-вірних та ініціативних науково-дослідних робіт (тем).

ПРН9. Проводити комплексно та методично вірно наукові дослідження.

ПРН10. Досягати поставленої мети та отримувати результати наукових досліджень.

ПРН15. Виявляти достовірну різницю результатів наукових досліджень.

ПРН16. Аналізувати результати досліджень та робити оцінку ефективності наукових досліджень.

ПРН17. Володіти дослідницькими навичками працювати самостійно, або в групі, уміти отримувати результати у рамках певного часу з наголосом на науково-професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

3.Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Методи наукових досліджень

Тема 1. Методологія і методи наукових досліджень. Логіка та методологія наукового дослідження. Класифікація методів дослідження. Експеримент як метод дослідження. Зоотехнічний експеримент. Методологія як вчення про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності. Математичні методи та методи теоретичних та емпіричних досліджень. Науково-господарський дослід.

Тема 2. Вибір теми, формулювання завдань, організація наукових досліджень. Вибір методу (методики) проведення дослідження. Формулювання висновків та оцінка отриманих результатів. Формулювання теми наукового

дослідження. Обґрунтування актуальності обраної теми. Визначення об'єкта й предмета дослідження. Постановка мети й конкретних завдань дослідження

Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві

Тема 3. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у свинарстві та скотарстві. Дослідження біологічних процесів та факторів, що забезпечують життєдіяльність організму. Дослідження взаємодії факторів, виробничих процесів і операцій. Критерії постановки дослідів у тваринництві. Експеримент як метод дослідження. Зоотехнічний експеримент.

Тема 4. Критерії постановки дослідів та основні методи та методики досліджень у вівчарстві та інших видів сільськогосподарських тварин. Метод інтегральних груп. Метод повторного заміщення. Метод латинського квадрата. Особливості та методика складання плану селекційно-племінної роботи. Метод однойцевих двійнят. Метод пар-аналогів. Метод міні-стада. Метод збалансованих груп. Метод груп-періодів. Система організації науково-дослідної роботи по зоотехнії.

Змістова частина 3. Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику

Тема 5. Виробнича перевірка наслідків досліджень.

Вибір місця виробничої перевірки результатів наукових досліджень. Показники, що характеризують економічну ефективність застосування наукових досліджень. Науково-технічні документи, що створюються у результаті науково-технічної діяльності. Особливості патентних досліджень. Економічна ефективність.

Тема 6. Служба науково-технічної інформації та її роль у науковій роботі. Наукова інформація і її організація в Україні. Національна система науково-технічної та економічної інформації. Формування фонду наукової літератури універсальних та спеціальних наукових бібліотек України. Інформація: реферативна, експрес, патентна. Патентний пошук.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма					вечірня форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Методи наукових досліджень												
Тема 1. Методологія і методи наукових досліджень	16	4	2			10	-	-	-			-
Тема 2. Вибір теми, формулювання завдань, організація наукових досліджень.	12		2			10	-	-	-			-
Разом за змістовою частиною 1	28	4	4			20	-	-	-			-
Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві												

Тема 3. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у свинарстві та скотарстві.	14	2	2			10	-	-	-			-
Тема 4. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у вівчарстві та інших видів сільськогосподарських тварин	14	2	2			10	-	-	-			-
Разом за змістовою частиною 2	28	4	4			20	-	-	-			-
Змістова частина 3 . Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику.												
Тема 5. Виробнича перевірка наслідків досліджень.	18		4			14	-	-	-			-
Тема 6. Служба науково-технічної інформації та її роль у науковій роботі.	16	4				12	-	-	-			-
Разом за змістовою частиною 3	34	4	4			26	-	-	-			-
Усього годин	90	12	12			66	-	-	-			-

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	вечірня
1	Змістова частина 1. Методи наукових досліджень		
2	Тема 1. Методологія і методи наукових досліджень	4	-
3	Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві		
4	Тема 3. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у свинарстві та скотарстві.	2	-
5	Тема 4. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у вівчарстві та інших видів сільськогосподарських тварин	2	-
6	Змістова частина 3 . Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику.		

7	Тема 6. Служба науково-технічної інформації та її роль у науковій роботі.	4	-
	Разом	12	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	вечірня
Змістова частина 1. Методи наукових досліджень			
1	Тема 1. Основні принципи проведення дослідів на тваринах	2	-
2	Тема 2. Планування наукового досліду	2	-
Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві			
3	Тема 3 Організація постановки дослідів у свинарстві	2	-
4	Тема 4. Організація постановки дослідів у вівчарстві	2	
Змістова частина 3 . Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику			
5	Тема 5. Оформлення результатів розрахунку економічної ефективності наукових розробок у тваринництві	4	-
	Разом	12	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	вечірня
1	Методологія і методи наукових досліджень: 1. Методологія як вчення про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності. 2. Математичні методи та методи теоретичних та емпіричних досліджень. 3. Науково-господарський дослід.	10	-
2	Вибір теми, формулювання завдань, організація наукових досліджень: 1. Вибір методу (методика) проведення досліджень. 2. Формування висновків та оцінка отриманих результатів.	10	-
3	Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у свинарстві та скотарстві: 1. Дослідження біологічних процесів та факторів, що забезпечують життєдіяльність організму.	10	-

	2. Дослідження взаємодії факторів, виробничих процесів і факторів.		
4	Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у вівчарстві та інших видів сільськогосподарських тварин: 1. Метод інтегральних груп. 2. Метод повторного заміщення. 3. Метод латинського квадрата.	10	-
5	Виробнича перевірка наслідків досліджень: 1. Вибір місця виробничої перевірки результатів досліджень. 2. Показники, що характеризують економічну ефективність застосування наукових досліджень.	14	-
6	Служба науково-технічної інформації та її роль у науковій роботі: 1. Інформація: реферативна, експрес, патентна 2. Патентний пошук	12	-
	Разом	66	-

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача включає:

- виконання індивідуальних завдань за методикою, визначеною на практичних заняттях;
- індивідуальні заняття під керівництвом викладача у поза навчальний час;
- консультації щодо підготовки до практичних занять, поточного та підсумкового контролю знань з дисципліни.

Приклади індивідуальних завдань

Завдання:

- ✓ Наукові і практичні аспекти розвитку селекційно-племінної роботи в тваринництві
- ✓ Планування дослідів
- ✓ Основні методики визначення селекційної цінності тварин
- ✓ Наукова організація праці дослідника
- ✓ Апробація селекційних досягнень

9. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни комплексно використовуються наступні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів:

Аспіранти мають доступ до електронного варіанту **лекцій** та при необхідності можуть використовувати його під час підготовки до практичних занять, поточного та підсумкового контролю знань.

Практичні заняття з використанням сучасних методик.

Самостійна робота з рекомендованими підручниками, навчальними посібниками та іншою науково - методичною літературою.

Індивідуальна робота із аспірантами з питань більш глибокого вивчення окремих тем і напрямків навчальної програми, виконання самостійної роботи.

Діалоги та бесіди з практичних питань моніторингу, методів і організації досліджень в тваринництві, моделювання технологічних процесів даної галузі, породи тварин тощо.

10. Методи контролю

У процесі навчання аспіранта викладачем реалізується поточний і підсумковий семестровий контроль знань.

Поточний контроль здійснюється після викладання лекційного матеріалу, освоєння методики виконання практичних занять та самостійного завдання згідно плану і обсягів конкретної змістової частини. Поточний контроль має за мету перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної роботи. Основною формою поточного контролю є усне опитування кожної теми змістової частин та перевірка індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль відображає міру компетентності аспіранта в навчальній дисципліні і проводиться у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістова частина 1		Змістова частина 2		Змістова частина 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
20	15	15	15	15	20	

T1, T2 ... T4 – теми змістових частин.

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Шкала ECTS

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
Fx	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

12. Методичне забезпечення

1. Пелих В.Г., Каращук Г.В., Юзюк Т.В. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Методи і організація досліджень» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Спеціальність 204 “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”. Факультет біолого-технологічний.- НМВ ДВНЗ «ХДАУ»-2020. – 26 с.
2. Пелих В.Г., Каращук Г.В., Юзюк Т.В. Методичні рекомендації до виконання самостійних робіт з дисципліни «Методи і організація досліджень» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Освітньо-наукова програма – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва». Спеціальність 204 “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”. Факультет біолого-технологічний.- НМВ ДВНЗ «ХДАУ»-2020. – 28 с.

13. Рекомендована література Базова

1. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві / В. К. Кононенко, І.І. Ібатулін, В. С. Патров. – К. – 2000. – 96 с.
2. Гайдучок В.М., Затхей Б.І., Лінник М.К. Теорія і технологія наукових досліджень. – Навчальний посібник. – Львів: Афіша, 2006. – 228 с.
3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. – Навчальний посібник. К.: Професіонал, 2007. – 239 с.
4. Кононенко В.К., І.І. Ібатулін, В.С. Патров. Практикум з основ наукових досліджень у тваринництві. – К.: Інтас, 2003. – 131 с.
5. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.

Додаткова

6. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. – Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
7. Коваленко В.П., Нежлукченко Т.І., Халак В.І., Папакіна Н.С. Біометричний аналіз мінливості ознак сільськогосподарських тварин і птиці. – Навчальний посібник з генетики сільськогосподарських тварин Навчальний посібник. – Херсон: Олди-плюс, 2010. – 216 с. (Гриф наданий Міністерством аграрної політики України (лист №18-28-13/34 від 15.01.2010).
8. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – К.: Знання-прес, 2002. – 295 с.
9. Методика дослідної справи у бджільництві: Навчальний посібник /Броварський В.Д., Бріндза Я., Отченашко В.В., Повозніков М.Г., Адамчук Л.О. К.: Видавничий дім «Вініченко», 2017. –166 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського
2. <http://www.nplu.kiev.ua/> – Національна парламентська бібліотека України